

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 22e mei 1981, door de Voorzitter van de Vlaamse Raad, verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorstel van decreet "tot bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit", heeft de 27e mei 1981 het volgend advies gegeven :

Gelet op de zeer korte termijn waarin om advies is gevraagd, beperkt de Raad van State zich tot de volgende opmerkingen.

1. Aangezien het gaat om een culturele aangelegenheid die krachtens artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet bij artikel 4, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1981 tot hervorming der instellingen aan de gemeenschappen is voorbehouden, is de Vlaamse Raad ongetwijfeld bevoegd, doch enkel ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap : de bepalingen in het voorstel die aan het Rijk of het Vlaamse Gewest een verplichting opleggen (onder meer artikel 20) moeten derhalve vervallen.

2. Overeenkomstig artikel 59bis, § 4, eerste lid, van de Grondwet, kan een decreet omtrent een culturele aangelegenheid slechts kracht van wet hebben in het Nederlands taalgebied alsmede ten aanzien van de in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde instellingen die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap. De bepalingen van onder meer de artikelen 11 en 13 moeten uiteraard in het licht van die beperking worden gelezen.

Overigens blijkt uit artikel 2, 11, en uit de opheffingsbepaling van artikel 32 voldoende duidelijk dat het voorstel-decreet slechts voor het Nederlands taalgebied gelding zal hebben.

3. Uit artikel 10 van het voorstel moet worden afgeleid dat de leden van de Koninklijke Commissie en de daartoe door de Minister aangeduide afgevaardigden van de Rijksdienst, wat het roerend cultureel patrimonium in overheidsbezit betreft, gerechtigd zijn de voor bescherming vatbare en beschermde zaken te volgen, ook wanneer zij zich in een door artikel 10 van de Grondwet beschermde woning bevinden, "indien er aanwijzingen bestaan voor een misdrijf en op voorwaarde dat de politierechter hen daartoe heeft gemachtigd".

Krachtens artikel 10 van de Grondwet kan geen huiszoeking plaatshebben dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft.

Indien met artikel 10 van het voorstel bedoeld zou zijn van de wettelijke regeling inzake huiszoeking af te wijken, zou het regelen vaststellen in een aangelegenheid waarvoor de Gemeenschappen niet bevoegd zijn. In het andere geval ware de bepaling als een overbodige herhaling beter geschrapt.

4. Het staat buiten twijfel dat de Vlaamse Raad bevoegd is om, voor de bescherming van het roerend cultureel patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap, aan de eigenaars, houders of bezitters van voor bescherming vatbare of beschermde voorwerpen en verzamelingen verplichtingen of beperkingen in de uitoefening van het eigendomsrecht op te leggen. Als waarborg voor een verantwoord optreden van de bevoegde overheid ware het voorstel evenwel zeer dienstig aangevuld met een bepaling naar luid waarvan de inschrijving zowel op het ontwerp van lijst als op de lijst zelf van het roerend cultureel patrimonium met redenen dient te zijn omkleed.

5. Het voorstel van decreet (artikel 21) verleent aan de "Minister" machtiging tot vaststelling van een regeling "inzake de criteria wat betreft de statuten, de structuur en de doelstellingen waaraan de sociaal-culturele verenigingen of stichtingen moeten voldoen" om een hogere toelage te ontvangen dan de natuurlijke personen of de handelsvennootschappen. Het is duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap in de uitwerking van de toelageregeling in het kader van de bescherming van het roerend cultureel patrimonium een onderscheid mag maken al naar de begunstigden winst nastreven of niet. De Vlaamse Raad heeft evenwel geen bevoegdheid om de in de wet van 27 juni 1921 vervatte regelen betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk of de stichtingen (instellingen van openbaar nut) te wijzigen. Hij moet daarenboven rekening houden met het bepaalde in de artikelen 3,

4 en 5 van de wet van 3 juli 1971 tot indeling van de leden van de Wetgevende Kamers in taalgroepen en houdende diverse bepalingen betreffende de cultuurraden voor de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse cultuurgemeenschap, en met het bepaalde in artikel 10 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt. Uit het ene en het andere volgt dat de desbetreffende toelageregeling minstens in haar essentiële bestanddelen door de Vlaamse Raad zelf moet worden vastgesteld en dat deze laatste bij die vaststelling niet kan afwijken van de organieke regelen vervat in de wet van 27 juni 1921 houdende toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de verenigingen zonder winstoogmerk en aan de instellingen van openbaar nut.

6. In artikel 27 van het voorstel is gesteld dat successierechten kunnen worden vereffend door middel van overdracht van beschermde voorwerpen en verzamelingen aan de overheid. Het successierecht vormt een fiscale inkomst van de Staat voor de aanwending of het gebruik waarvan slechts die laatste regeland kan optreden. Wel zullen de Gemeenschappen vanaf 1 januari 1982 de fiscale macht kunnen uitoefenen die hen in artikel 12 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is toegekend. Indien men de bepaling van artikel 27 in het voorstel wenst te behouden, zal zij zich moeten beperken tot de inkomsten waarover de Gemeenschap zal kunnen beslissen.

7. Gelet op het bepaalde in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dient het woord "Koning" telkens te worden vervangen door de woorden "Vlaamse Executieve".

Vermits de Vlaamse Executieve de in artikel 69 van dezelfde bijzondere wet bedoelde delegatieregeling nog niet heeft vastgesteld, is bovendien elke bevoegdheidstoewijzing aan de "Minister of Staatssecretaris tot wiens bevoegdheid de zorg voor

het roerend cultureel patrimonium behoort" voorbarig. Derhalve dient in artikel 2 van het voorstel de 1° te worden geschrapt en moet verder in de tekst telkens "Vlaamse Executieve" in plaats van "Minister" worden gelezen.

8. Artikel 32 van het voorstel heft, wat betreft het Nederlands taalgebied, de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, op "voor zover het roerende goederen betreft in overheidsbezit". Luidens haar artikel 17 vallen de roerende goederen die aan de Staat toebehoren onder die wet. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap die wet op te heffen wat betreft de roerende goederen die eigendom zijn van het Rijk. De opheffingsbepaling dient dan ook in die zin te worden gelezen

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	H. ADRIAENS,	voorzitter,
		H. COREMANS,	staatsraden,
		Gh. TACQ,	
Mevrouw	:	M. BENARD,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. HUBREGTSEN,
auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. BENARD.

H. ADRIAENS.